

एवं सर्पादिष्वपि ह्येत्यह सर्वाणीति स्वयोनितः जन्मानुरूपं ॥ १६ ॥ विभाप्रभासैव वसुविचिंतयस्य ॥ १७ ॥ आदास्यसेषहीष्यसि ॥ १८ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठे ये भारत आवदीपे पंचविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥ ॥ ६३ ॥ वसुस्त्विति अनुकीर्णव्याप्तं ॥ १ ॥ २ ॥ गद्यानां ब्राह्मणवाक्यानां पादाक्षरादिनियमहीनानां ॥ ३ ॥ ४ ॥ संध्यामुपास्येति शेषः ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥

सर्वाणि भूतानि नरेन्द्रपश्यतथायवद्विहितं विधात्रा ॥ स्वयोनितः कर्म सदा चरंति नेशे बलस्येति च रेदयर्म ॥ १६ ॥ सत्येन धर्मेण यथा हवृत्याहियातथा सर्वभूतान्यतीत्य ॥ यशश्च तेजश्च तवापि दीप्तं विभावसोर्भास्करस्येव पार्थ ॥ १७ ॥ यथा प्रतिज्ञं च महानुभाव रुच्छं वने वासमिमं निरुष्य ॥ ततः श्रियं ते जसा तेन दीप्ता मादास्यसे पार्थिव कौरवेभ्यः ॥ १८ ॥ वैशंपायन उवाच तमेव मुक्त्वा वचनं महर्षिस्तपस्विमध्ये सहितं सुहृद्भिः ॥ आमं व्यधौम्यं सहितांश्च पार्थस्ततः प्रतस्थेदिशमुत्तरांसः ॥ १९ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि अर्जुनैव दत्तवने प्रवेशे पंचविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥ ॥ ६३ ॥ वैशंपायन उवाच वसुसुवैद्वतवने पांडवेषु महात्मसु ॥ अनुकीर्णं महारण्यं ब्राह्मणैः समपद्यत ॥ १ ॥ इर्यमाणेन सततं ब्रह्मघोषेण सर्वशः ॥ ब्रह्मलोकसमं पुण्यमासीद्वैतवनं सरः ॥ २ ॥ यजुषामृचां साम्नां च गद्यानां चैव सर्वशः ॥ आसीदुच्चार्यमाणानां निःस्वनो हृदयंगमः ॥ ३ ॥ ज्याघोषश्चैव पार्थानां ब्रह्मघोषश्चार्थीमतां ॥ संस्पृष्टं ब्रह्मणा क्षत्रं भूय एव व्यरोचत ॥ ४ ॥ अथा ब्रवीद्वको दाल्भ्यो धर्मराजं युधिष्ठिरं ॥ संध्यां कौंतेयमासीनं नृपिभिः परिवारितं ॥ ५ ॥ पश्यैद्वतवने पार्थ ब्राह्मणानां तपस्विनां ॥ होमवैलांकुरुश्रेष्ठुसं प्रज्वलितपावकां ॥ ६ ॥ चरंति धर्मपुण्येऽस्मिंस्त्वया गुप्ता धृतव्रताः ॥ भृगवो गिरसश्चैव वासिष्ठाः काश्यपैः सह ॥ ७ ॥ आगस्याश्च महभाग आत्रेयाश्चोत्तमव्रताः ॥ सर्वस्य जगतः श्रेष्ठा ब्राह्मणाः संगतास्त्वया ॥ ८ ॥ इदं तु वचनं पार्थ शृणुष्व गदतो मम ॥ भ्रातृभिः सह कौंतेय यत्त्वां वक्ष्यामि कौरव ॥ ९ ॥ ब्रह्मक्षत्रेण संस्पृष्टं क्षत्रं च ब्रह्मणा सह ॥ उदीर्णं दहतः शत्रून् वनानीवाग्निमारुतौ ॥ १० ॥ ना ब्राह्मणस्तात चिरं बुभूषेदिच्छन्निमं लोकममुं च जेतुं ॥ विनीतयर्मार्थमपेतमोहं लब्ध्वा द्विजं नुदति नृपः सपत्नान् ॥ ११ ॥ चरन्तैश्चैव संधर्मं प्रजापालनकारितं ॥ नाध्यगच्छद्वल्लोके तीर्थमन्यत्र वै द्विजात् ॥ १२ ॥ अनूनमासीदसुरस्य कामैर्वैरोचनेः श्रीरपि चाक्षयासीत् ॥ लब्ध्वा महतीं ब्राह्मणसं प्रयोगात्तेष्वाचरन्दुष्टमथो व्यनश्यत् ॥ १३ ॥ ना ब्राह्मणं भूमिरियं सभूतिर्वर्णद्वितीयं भजते चिराय ॥ समुद्रनेमिनं मते तु तस्मै यं ब्राह्मणः शास्ति नयैर्विनीतं ॥ १४ ॥

॥ १० ॥ अब्राह्मणे ब्राह्मणहीनो नृपः बुभूषेत्तैश्चैव संधर्मं विच्छेत् तस्येच्छतोऽपि यो दुर्लभ इत्यर्थः विनीतौ सम्यक् शिक्षितौ धर्मार्थौ येन ॥ ११ ॥ तीर्थं उपायं ॥ १२ ॥ वैरोचने बलेः ॥ १३ ॥ १४ ॥